

Dato	Journalnr	Sagsbehandler	e-mail	Telefon
20. januar 2016	1-15-0-75-2-16	Dorte Møller	dm@midttrafik.dk	87 40 83 32

Referat fra Entreprenørudvalgsmøde

**Mødetids-
punkt**

14. januar 2016

Sted

Midttrafik, Søren Nymarks Vej 3, 8270 Højbjerg

**Møde-
deltagere**

Gerda H. Jørgensen, Arriva Danmark
Kim Dam, Arriva Danmark
Finn Thomsen, Arriva Danmark
Henrik Westh Jakobsen, Nobina Danmark A/S
Søren Olesen, Umove A/S
Ronny Gasbjerg, Brande Buslinier
Finn Mikkelsen, Busselskabet Aarhus Sporveje
Henning Jensen, De Blaa Busser
Kim Nielsen, De Grønne Busser
Hans Ole Nielsen, De Gule Busser
Anne Olsen, Malling Turistbusser
Chanette Mulvad, Holstebro Turistbusser ApS
Jens Erik Sørensen, Midttrafik
Mette Julbo, Midttrafik
Michael Steinberg, Midttrafik (punkt 3)
Mikkel Degn, Midttrafik (punkt 4+5)
Thomas D. Mikkelsen, Midttrafik
Charlotte Dalby Pedersen, Midttrafik
Dorte Møller, Midttrafik - Referent

Afbud

Henrik B. Andersen, Arriva Danmark
Poul Tønnesen, Umove A/S
Jack Olesen, Nobina Danmark A/S
Åge Gasbjerg, Brande Buslinier
Allan Mørup, Mørup Turistbusser

Dagsorden Mødet blev holdt med følgende dagsorden:

1. Velkommen v/Jens Erik Sørensen
2. Siden sidst v/Jens Erik Sørensen
Erstatningskørsel v/Ole Sørensen
K16 Køreplaner v/Ole Sørensen
3. Realtid v/ Michael Steinberg
4. Udfasning af klippekort v/ Mikkel Degn
5. Mobilbetalingsløsning v/ Mikkel Degn
6. Eventuelt

1. **Velkommen v/Jens Erik Sørensen**

Jens Erik Sørensen bød velkommen og et rigtig godt nytår.

Jens Erik indledte med at foreslå, at der nedsættes en dagsordengruppe til fastsættelse af fremtidige dagsordener på møderne.

Gruppen består af følgende medlemmer:

Henning Jensen, De Blå Busser
Chanette Mulvad, Holstebro Turistbusser ApS
Jens Erik Sørensen, Midttrafik

Det er vigtigt, at de punkter der er på dagsordenen, er et udtryk for busselskabernes ønsker og behov.

2. **Siden sidst v/Jens Erik Sørensen (Bilag 1)**

Jens Erik Sørensen orienterer om bestyrelsens beslutninger siden sidst.

1. **Takster**

Midttrafik arbejder for:

- Nedlæggelse af takstområder – hvis de skal harmoniseres, betyder det store prisstigninger i Midttrafiks område. Ministeren har besluttet, at der skal findes en løsning.
- Adskil bus- og togtakster.
- Fortsat gratis bus- og togomstigning.
- Rejsekort billigere end kontantbillet.

Ronny Gasbjerg spurgte, om der tages højde for de mange takster.

Jens Erik Sørensen svarede, at der først skal laves en grundstruktur og derefter kigges på rabatterne.

Gerda Jørgensen spurgte, om der ikke forventes, at der er kunder der bruger både bus og tog. Har en del kunder der bruger begge dele.

Jens Erik Sørensen svarede, at det stræbes efter at lave et fælles periodekort.

2. **Økonomi**

- Forventet regnskab 2015:
- Balancerer på busdrift (1,5 mia. kr.) Besparelse på diesel var indarbejdet i budgettet.
- Mindre indtægter på 7 mio. kr. ud af 700 mio. kr. – især for regionen udenfor Århus – landsdækkende tendens – vær opmærksom.
- Øvrige forretningsområder balancerer og overholdes.

Jens Erik Sørensen gjorde opmærksom på, at der er udfordringer med indtægter uden for Århus området og spurgte om det er busselskabernes indtryk, at vi får færre passagerer?

Søren Olesen påpegede, at der køres mindre og mindre på ruterne som følge af besparelser, så derved kommer der færre passagerer.

Ronny Gasbjerg oplyste, at mange passagerer er sure og trætte af at X-bus

konceptet er udvisket. Bliver erstattet af Lynbussen, men uden samme faciliteter.

Jens Erik Sørensen tror, at det faldende passagertal også skyldes rejsekortet.

Budget 2016 – større ændringer:

- Køreplan-timetallet stadig ca. 2 mio. – Besparelser i Herning og Holstebro med ekstraordinært køreplanskifte.
- Regionens økonomi er kraftigt udfordret af rejsekort og øgede udgifter til DSB. Vi forventer besparelser på kørsel i 16 på minimum 2 mio. kr. på regionale ruter.
- Vær opmærksom på indtægter og rejsekort.
- Der er budgetteret med udgifter til erstatningskørsel, når Grenå- og Odderbanen lukker i august 2016. Gode erstatningskøreplaner er lavet.
- Der er budgetteret med udgifter til forberedelse af letbanen.
- Midttrafiks budget er reduceret med 12 mio. kr. (11%) for at begrænse merudgifter på 45 mio. kr. til rejsekort årligt. (vedligehold af billetteringsudstyr, administration af klippekort og provision, nedlæggelse af 4 lederstillinger og 7 basisstillinger, øget digitalisering, opstramning på medarbejdergoder osv.) Initiativer er gennemført.

3. Billettering:

- Rejsekortudstyr virker, men lav benyttelse. Beklager manglende tilbagemeldinger vedr. check-in-mini. Sekretariatet er opløst og opgaverne overtaget af linjefunktioner i Midttrafik. Mange klager over prissætning m.v. Kundecentret bruger meget tid på rejsekort. Henning Jensen gjorde opmærksom på, at rejsekort er en lidt nemmere måde at køre gratis på.
Jens Erik Sørensen oplyste, at det kortlægges, hvor der er mini check-in og derefter besluttes om der skal være fuldt udstyr eller intet udstyr.
Ronny Gasbjerg gjorde opmærksom på, at der er for få WLAN der kan synkronisere udstyret.
Jens Erik Sørensen opfordrede til, at man konkret henvender sig om hvor det er, der mangler udstyr. Det kræver mange ressourcer at ekspedere rejsekortkunder - 25 min. per ekspedition af rejsekort.
Kim Dam sagde, at det fungerer fint i dagligdagen, men at det burde være billigere.
- Mobilepay – brugt til arrangementskørsel og nu til kontantbilletter i Horsens.
Kim Dam påpegede at digital betaling er kommet for at blive, og Gerda Jørgensen supplerede med, at det fungerer super godt i Herning.
- Klippekort udfases i maj 2016 – bestyrelsen har besluttet betaling via mobilapp.
Jens Erik Sørensen supplerede med, at Midttrafik er i fuld gang med at lave en appløsning, så kunderne kan vælge og har et alternativ.

4. Diverse

Trykte køreplaner udfases i 2016.

- Besparelse på 1,7 mio. kr.
- Printede køreplaner til kunder, der henvender sig.
Jens Erik Sørensen supplerede med, at der ved henvendelser udsendes køreplaner fra kundeservice i Midttrafik.

Nye turistbilletter – en for Århus og en for Regionen.

- Sælges via ny app, hjemmeside og Kundecenter.
- 24 timers billet udgår

Bestyrelsen har besluttet, at Midttrafik skal rådgive om fremkommelighed, mobilitet m.v. – find pengene selv indenfor budgettet.

Jens Erik Sørensen fortalte, at bestyrelsen har været på en studietur til København, Malmø og Roskilde hvor de bl.a. besøgte forskellige BRT-løsninger. Det synes bestyrelsen var spændende.

Der er afsat en pulje på 2 mill. til rådgivning. P.t. er der diverse testprøvning i Horsens og Randers.

Gerda Jørgensen supplerede med, at kommunernes opfattelse til dette er meget forskellig.

Jens Erik Sørensen tilføjede, at der fremover skal være fokus på mere mobilitet i kombinationen med kollektiv trafik.

Erstatningskørsel og K16 køreplaner v/ Ole Sørensen (Bilag 2)

En stor del af Midttrafiks regionale- og lokale ruter samt bybuslinjer blev allerede justeret den 13. december 2015, primært af hensyn til tilpasning til nye togkøreplaner fra både DSB og Arriva Tog. I både Herning og Holstebro er der ligeledes netop implementeret nye bybussystemer, som fortsat er gældende frem til december 2016. Bybuskøreplanerne i Herning og Holstebro vil ikke være i høring.

Herudover byder køreplansskiftet den 26. juni 2016 ikke på mange forslag til væsentlige ændringer på ruter og bybuslinjer.

- Erstatningskørslen på Odderbanen på aftenture blev påbegyndt ved køreplansskiftet i december 2015.
- Fra 16. januar 2016 indsættes erstatningskørsel på Odderbanen i weekender frem til fuld lukning 26. august 2016. Der indsættes samtidig erstatningskørsel på Grenaabanen på enkelte aftenture.
- Fra 5. marts 2016 indsættes der erstatningskørsel på Grenaabanen i weekenden frem til fuld lukning 26. august 2016.
- Arriva gennemfører erstatningskørslen frem til 26. august 2016, hvor banen lukkes helt.
- Midttrafik har afholdt offentlig høring om erstatningskørslen, som blev gennemført i perioden 18. november til 2. december 2015 på midttrafik.dk. Der indkom ca. 90 høringsvar.
- Den offentlige høring, har kun givet anledning til mindre ændringer i det forslag, som Midttrafik har fremlagt. Dog har en række borgere gjort opmærksom på, at skoleelever fra Trustrup, som går i skole i Kolind og Ryomgård, vil have vanskeligt ved at komme i skole. For at sikre, at disse skoleelever kan komme til fra skole indsættes en ekstra tur om morgenen og 3 afgangene om eftermiddagen på rute 120, som vil betjene Trustrup, Kolind og Ryomgård.
- Midttrafik har aftalt med Arriva og BAAS, at de gennemfører erstatningskørslen fra 26. august 2016 frem til letbanens start. Arriva står for de erstatningsruter på Djursland, der er mere eller mindre parallelle med Arrivas nuværende ruter. BAAS står for forstærkning af strækningerne i Aarhus Kommune og den tværgående rute mellem Beder – Mårslet – Tranbjerg og Viby.

Anne Olsen spurgte, hvorfor erstatningskørslen ikke har været i udbud, da det virker som om, det er busselskaber med store kontrakter, der er valgt.

Ole Sørensen svarede, at det er en faglig vurdering ud fra den parallelle kørsel BAAS og Arriva har på strækningerne, og de busser der skal være til rådighed med fuldt billetteringsudstyr m.v.

Den juridiske vurdering er, at kørslen i den begrænsede periode ikke skal i udbud.

Finn Thomsen gav udtryk for at gentagne besparelser tager livet af ruterne. Jens Erik Sørensen gjorde opmærksom på, at det er bestillerne der afgør serviceniveauet.

Kim Dam spurgte, om man har overvejet mindre busser.

Ole Sørensen svarede, at de fleste ruter har peaks hvor belastningen er stor, og hvor alle busser er fyldt, og samtidig pressede på de små ruter.

Kim Dam foreslog, at der blev indsat mindre busser på de små ruter.

Jens Erik Sørensen fastslog at forslagene er modtaget, og at der overordnet bliver taget stilling til det.

3. Realtid v/ Michael Steinberg (Bilag 3)

Der er travlhed med installering af udstyret til realtid i alle busserne til april 2016. Realtid er et støtteværktøj for chauffører og den lokale driftsledelse. Forslag til forbedringer og input meldes til driften i Midttrafik.

Kommunerne kan specifikt ønske, at der er Wi-Fi i busserne som f.eks. på skoleruter.

Jens Erik Sørensen spurgte, om der er lavet målinger på, om udstyret virker?

Mikkel Degn svarede, at der kan være problemer med dækning enkelte steder, men disse løses ofte ved udskiftning af udbyder. Kvalitet af Wi-Fi indgår i Midttrafiks generelle kvalitetskontrol.

Søren Olesen supplerede med, at hvis der er problemer, vil de unge passagerer kræve, at det virker.

Chanette Mulvad nævnte, at de har et sted, hvor det falder ud uanset udbyder. Det er på rute 23 og 24.

Michael Steinberg svarede, at han har noteret det og vil følge op på sagen.

Videoudstyr – bestyrelsen har besluttet, at Midttrafik skal betale for udstyr i bybusser og busser på regionale ruter samt på gamle kontrakter der udløber efter 2018.

Chanette Mulvad gjorde opmærksom på, at leverandøren ikke har taget højde for restleverancer, og derfor ikke kan montere udstyret alligevel.

Henning Jensen sagde, at det var fint med realtid, men udstyret er for længe om at starte op. Lyset på skærmen skal kunne reguleres som på rejsekortudstyret.

Var interesseret i at vide, om de mange skærme i bussen er i overensstemmelse med lovgivningen og foreslog, at der kun var én skærm til det hele.

Michael Steinberg svarede, at hvis realtid skulle være på rejsekortskærmen ville realtid ikke være muligt.

Mikkel Degn supplerede med, at input og problemer modtages gerne.

Passagertællesystem – Der installeres automatisk passagertælleudstyr i ca. 25% af busserne på alle overordnede linjer/ruter, som på sigt erstatter den nuværende tælle måde. Rullende tælling så alle ruter bliver talt.

4. Udfasning af klippekort v/ Mikkel Degn (Bilag 4)

Bestyrelsen besluttede 29. juni 2015, at pap-klippekortet skal udfases, og at administrationen skulle undersøge muligheden for en mobilbetalingsløsning som alternativ til pap-klippekortet.

Kunderne skifter ikke over til rejsekortet, så Midttrafik ønsker at give kunderne en mobilbetalingsløsning.

I løbet af de næste 12 måneder vil klippekortet forsvinde og blive overtaget af en mobilbetalingsapp og print selv løsning.

Kim Nielsen spurgte, om der var taget højde for hvis telefonen løber tør for strøm ved billettering.

Mikkel Degn svarede, at man i disse tilfælde kan gå tilbage og se om kunden på det tidspunkt havde en gyldig billet. Kontrolløren skriver en afgift, men oplyser samtidig at udstyret var ude af drift. Det er samme procedure som ved andet billetteringsudstyr.

Chanette Mulvad spurgte, om det er muligt at styre overgangen til en anden periode for kunder som rejser med fx periodekort eller ungdomskort, således at kun gyldige kort vises.

Mikkel Degn svarede, at det er et punkt der er fokus på, og at det forventes at komme til at fungere således.

Kim Dam påpegede, at det skal være nemt for chaufføren at afgøre, om den er gyldig eller ej.

Ronny Gasbjerg spurgte, om det er lovligt at logge kunderne, hvor de er.

Mikkel Degn svarede, at det er checket, og at det er lovligt, da det ikke er personfølsomme oplysninger det drejer sig om.

5. **Mobilbetalingsløsning v/ Mikkel Degn (Bilag 4)**

Erfaringen fra implementeringen af rejsekort i andre trafikskaber viser, at en del klippekort-kunder ikke vælger rejsekortet, når klippekortet udfases, men skifter til kontantbilletter eller trafikskabernes mobilbetalingsløsninger.

Ikke alle produkter tilbydes på rejsekortet, derfor er der brug for et alternativ. Midttrafik lancerer derfor en mobilbetalings app og print selv løsning, sammen med udfasningen af papklippekortet.

Søren Olesen sagde, at print selv løsningen ikke vil være aktuelt, da dem der ikke har en iPhone heller ikke har mulighed for at printe billetter selv.

Mikkel Degn svarede, at det skal dække bredt til både turister, kunder fra andre områder, alle aldersgrupper etc.

Mikkel Degn rundede af med at informere om, at der senere kommer meget mere info om løsningen, og de muligheder det giver.

6. **Eventuelt.**

Henning Jensen udtrykte tilfredshed med, at Midttrafik har fjernet krav om indsendelse af miljøsyn på nyere busser.

Henning Jensen har indsendt følgende til punktet eventuelt

- Opfølgning på "Cirkus light"
- Udbud "stritter" lidt i flere retninger

Rejsekort-light

Henning Jensen gav udtryk for utilfredshed med rejsekort-light systemet og spørgsmålstegn ved hvor mange billetter der sælges pr. dag? Ca. 50-100 billetter pr. dag.

Mikkel Degn svarede, at der er udfordringer som ikke var forudset, og der arbejdes på det tekniske. Man er bevidst om, at det ikke er hensigtsmæssigt alle steder.

Jens Erik Sørensen – det skulle ikke have været kommunerne, der skal skulle bestemme, om der skal være rejsekort-light. Det skal Midttrafik.

Finn Thomsen påpegede, at "bump" busserne skal køre over dem 300 gange om dagen på en 40 km zone i Thorsager - Syddjurs kommune.

Der har været lavet en prøvekørsel med en repræsentant fra kommunen og Midttrafik. Passagererne kommer til skade, hvis de sover i bussen. Bussen skal køre 25 km timen, hvis det ikke skal genere. Har klaget til kommunen og Arbejdstilsynet.

Jens Erik Sørensen påpegede, at den kollektive trafiks interesser skal varetages,

og foreslår, at det tages op på mødet næste gang.

Mikkel Degn supplerede med, at der skal følges op over for kommunerne med deltagelse i beslutningen.

Finn Thomsen udtrykte ros for håndteringen af grupperejser.

Gerda Jørgensen konstaterede, at kommunerne er forskellige, og der er mange der gør det godt, og inddragelse er vigtig.

Udbud

Henning Jensen uddybede med, at der i nogle tilfælde vælges laveste pris og andre udbud mere tager udgangspunkt i kvaliteten.

Til udbud af bybusser og lokale ruter i Skive, var der forskellige krav til næsten samme timeantal og begge udbud var på gas.

Thomas D. Mikkelsen svarede, at Midttrafiks udbudsstrategi er bestemt af bestyrelsen. Bybusser efter en model, hvor der lægges vægt på subjektive kriterier, bl.a. drifts- og buskvalitet, og der forhandles med selskaberne. På lokale ruter udbydes efter en matematisk model, hvor der lægges vægt på euronorm og miljøcertificering. Modellen har tidligere fået ros fra busselskaberne. På skoleruter udbydes kun efter pris.

Henning Jensen var tilfreds med den matematiske model, men påpegede at f.eks. arbejdsmiljøet ikke vurderes.

Thomas D. Mikkelsen oplyste, at B-kontrakter udbydes efter laveste pris, hvilket er en bestyrelsesbeslutning.

Jens Erik Sørensen spurgte, hvorfor der skal en detaljeret beskrivelse på et udbud og ikke et andet.

Thomas D. Mikkelsen svarede, at det ene er et bybusudbud og det andet er B-kontrakt.

Ronny Gasbjerg supplerede med, at de store udbud fylder meget, men reelt er det en mindre del, der skal bruges.

Thomas D. Mikkelsen svarede, at kravene er tilpasset de enkelte udbud og meget er standard bilag, der skal være der.

Søren Olesen påpegede, at det er vigtigt, at det materiale der kommer ud første gang er rigtigt. Ændringer på betingelserne er frustrerende.

Henning Jensen gav udtryk for, at det ikke er godt, at man ikke kan se prisen på dem der vinder.

Thomas D. Mikkelsen svarede, at der offentliggøres det man er forpligtet til.

Søren Olesen – for at få alle priser, skal man bede om aktindsigt hver gang.

Jens Erik Sørensen foreslog, at punktet kommer på dagsordenen til næste møde.